

Sølen
verneområdestyre

Postadresse
Postboks 987
2604 Lillehammer

Besøksadresse
Rendalen kommune
Bergset
2485 Rendalen

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 62 55 11 86
sfinpost@statsforvalteren.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/solen>

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Hilde Nystuen

Vår ref. 2025/96 432.0

Deres ref. «REF»

Dato 13.09.2025

Innkalling til møte - 230925 - Sølen verneområdestyre

Møtested: Fulufjellet nasjonalpark – forvaltningsknutepunkt i Trysil
Dato: 22.- 23.09.2025 - studietur

Dagsorden

Tid	
22. september	Avreise fra kommunehuset i Rendalen kl. 08.00
10:30 – 14:30	Ankomst Naturum kl. 10.30 Omvisning og orientering fra Sofia Tiger ved Naturum
Ca. kl. 15:00 Ca. kl. 17:00	Avreise til Villa Fregn Middag sammen med nasjonalparkstyret for Fulufjellet NP
23. september	
07:30 – 08:30 08:30 – 11:00	Frokost Befaring innfallsporter Fulufjellet NP m/nasjonalparkforvalter Øivind Løken
12:00-12:45	Lunsj i Trysil, forvaltningsknutepunktet for Fulufjellet NP
12:45 – 15:00	Vedtakssaker (formell sakliste), drøftings- og orienteringssaker
Ca. kl. 15.00 – 17.00	Hjemreise

Eventuelt frafall meldes snarest til verneområdeforvalter, på tlf.nr: 90 12 33 02 eller epost: hilde.nystuen@statsforvalteren.no.

Sakliste vedtaksmøte

ST-sak	Type sak	Arkivsak
32/2025	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste	
	Drøftingssaker	
33/2025	Besøkstrategi for Sølen landskapsvernområde	2019/2930
34/2025	Orienteringssaker	

Med hilsen

Hilde Nystuen
verneområdeforvalter

Godkjent elektronisk uten underskrift.

Mottakerliste:

Inger Torun Klosbøle
Øyvind Nytrøen
Vegard Mømb

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Sølen verneområdestyre	32/2025	23.09.2025

Godkjenning av møteinnkalling og sakliste

Innstilling til vedtak:

Møteinnkalling og sakliste godkjennes

Behandling:

Vedtak:

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2019/2930-3

Saksbehandler: Hilde Nystuen

Dato: 13.09.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Sølen verneområdestyre	32/2025	23.09.2025

Besøkstrategi for Sølen landskapsvernområde

Innstilling fra forvalter

Foreløpig utkast til besøkstrategi gjennomgås i møtet. Møtedato i slutten av uke 43 settes for behandling av høringsutkast til besøkstrategi som oversendes Miljødirektoratet samme uke for godkjenning. Framdriftsplan tas til etterretning.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

- Kunnskapsgrunnlaget – kartlegginger, prosjekter og planer.

Vedlegg:

- Oppsummering fra møte i rådgivende utvalg 24. juni 2025.
- Presentasjon fra møtet i rådgivende utvalg 24. juni 2025
- Foreløpig utkast besøkstrategi for Sølen landskapsvernområde (ettersendes)

Saksopplysninger

Foreløpig utkast til besøkstrategi for Sølen landskapsvernområde gjennomgås i møtet. Det har vært arbeidet intenst med å sammenfatte et bredt og solid kunnskapsgrunnlag de siste ukene. Utkastet er ikke helt ferdig til vedtak nå, men det er spikret en framdriftsplan som av avklart med Miljødirektoratet. Det har vært god dialog med kontaktperson i Miljødirektoratet som skal gå gjennom og godkjenne høringsdokumentet før det sendes på høring. De har ikke mulighet til å gå gjennom besøkstrategi for Sølen LVO før i slutten av oktober/november, men har lovet å prioritere vår plan da.

Høringsperioden er på 6 uker og det gjennomføres høringsmøter med blant annet rådgivende utvalg. Etter høring behandles høringsinnspill og besøkstrategi legges fram for verneområdestyret for endelig behandling/vedtak på nyåret.

3. oktober er det berammet møte i administrativt kontaktutvalg, som er arbeidsgruppa i prosjektet, for en siste gjennomgang av dokumentet. Deretter blir høringsutkastet

ferdigstilt, behandles av verneområdestyret i slutten av uke 43 og oversendes Miljødirektoratet for faglig godkjenning.

Framdriftsplan:

Uke 39	- Studietur Fulufjellet og gjennomgang av foreløpig utkast besøkstrategi
Uke 40	- Møte i arbeidsgruppa / administrativt kontaktutvalg 3. oktober med en siste gjennomgang og innspill på utkast besøkstrategi
Uke 43	- Møte i Sølen verneområdestyre i slutten av uke 43 – behandle utkast besøkstrategi Sølen LVO - Oversendelse av besøkstrategi til Miljødirektoratet for godkjenning
Nov	- Godkjenning av høringsutkast i Miljødirektoratet
Nov/des	- Planen sendes på høring i 6 uker - Høringsmøte (rådgivende utvalg) - Møte i Sølen verneområdestyre ○ Søknad om midler til drift, tiltak, prosjekt og planer for 2026.
Januar 2026	- Behandle høringsinnspill og endelig vedtak av besøkstrategi

Besøkstrategien er jobbet med over flere år og det er samlet inn et solid og bredt kunnskapsgrunnlag. Det har vært krevende å finne tid til planarbeidet parallelt med andre oppgaver og saksbehandling, men det er lagt ned en stor innsats av tidligere styremedlemmer og forvalter i dette arbeidet som nå endelig ferdigstilles.

Det har vært arrangert Sølenseminarer, møter med administrativt kontaktutvalg og rådgivende utvalg, tematurer, temakvelder og fagprogram på Veidekulturfestivalen årlig fra 2017 -2025 med relevante tema for besøkstrategiarbeidet. Verneområdeforvalter har også presentert arbeidet underveis i flere kommunestyremøter og formannskap og deltatt i andre lokale fora.

Gjennom disse årene har verneområdeforvalter vært på mange befaringer i verneområdet, blitt kjent i området og med folk og sett på ulike problemstillinger, utfordringer og muligheter. Det er viktig å kjenne de lokale forholdene godt, for å kunne ta gode vurderinger og beslutninger. I tillegg har det vært viktig at styrene har blitt kjent

med verneområdene de er forvaltningsmyndighet for og med verneområdeforvaltningen. Det har vært gjennomført befaringer lokalt og studieturer til andre verneområder, som har vært meget nyttig for å se de lokale forholdene i et større perspektiv.

Sølven LVO ligger midt mellom Femundsmarka og Rondane/Dovre, Forollhogna nord for oss og Fulufjellet i sørøst. Det er godt å ta del i kunnskapen og erfaringene de større verneområdene rundt oss har, som har prøvd ut sine besøkstrategier og tiltak og som virkelig føler på den økende turismen de siste årene. Spesielt er det en merkbar økning i utenlandske besøkende. Økt slitasje, forstyrrelser og forsøpling er nå utfordringer flere steder. Arbeidet med kvalitetsnorm for villrein er også et viktig arbeid som har samlet og oppdatert kunnskapsgrunnlaget blant annet på ferdsel og rein med ulike tiltak som nå settes i gang.

Det er utrolig viktig å være føre-var, ha gode planer og kunnskap om sårbare naturverdier og hva vi ønsker for Rendalen framover. Det er ikke forenelig å ivareta en renstamme og samtidig har stor økning i besøkende i fjellet. Det er heller ikke ønskelig med stor slitasje og forsøpling. Derfor er det viktig å vite hvilke målgrupper det er ønskelig å markedsføre seg mot, hvor vi ønsker å kanalisere folk og hvilke tilbud vi har som gir verdiskaping lokalt og ikke slitasje og forstyrrelser.

Det kommer klart fram i brukerundersøkelsene og møter med de lokale hva som er Rendalen sin identitet og merkevare. Det er følelsen av urørthet, stillhet og ro. Vi er sterkt knyttet til fjellet, høstings- og turfriluftslivet, naturen og kulturhistorien. Disse verdiene ønsker vi å ivareta for framtida og da må det tas tydelige grep.

Det er derfor positivt med kommuneplanens arealdel hvor det har blitt gjennomført en planvask og hvor hytteområder innenfor leveområdet til rendalsren er tatt ut. Samtidig skal nå samfunnsplanen revideres, og det er foreslått avsatt midler til å utarbeide en besøkstrategi for hele Rendalen. I det arbeidet vil denne planen her og kunnskapsgrunnlaget vi har utarbeidet være viktig, sammen med blant annet naturmangfoldplanen som er under utarbeidelse i kommunen.

Parallelt med jobbing på utkast til besøkstrategien har det også blitt jobbet med tiltak som er godt forankret i prosessen. Det er utarbeidet skisser og planer for innfallsporter/hovedinformasjonspunktene Gravåsen og Rendalstunet. I tillegg er det sett på Mefurua som informasjonspunkt. Verneområdeforvalter har vært sentral i arbeidet med å få landet skiltplanen for avkjøring til Rendalstunet. Saken har stoppet litt opp hos kommunen/fylkeskommunen i forhold til symbol for kafe, hvor åpningstidene ikke er tilstrekkelige. Dette er purret opp.

Feste har laget ferdig skisser og plan for parkering ved Gravåsen, skilting, evt. gapahuk, utedo og ljørbu. Dette vil også bli startpunkt for Barnas natursti opp til Sandbu. Ljørbua

planlegges restaurert i vinter og vil bli et startpunkt og infopunkt knyttet til denne naturstien. Det er dialog med Statskog vedrørende ny bomløsning som må på plass for å sikre at parkeringsplassen ikke blir en «bobilplass». Skisser og tegninger på utedo er laget og det sendes ut på anbud i høst.

Naturstien på Rendalstunet er under planlegging og det er i samarbeid med kommunen sendt ut på anbud opparbeiding av stien rundt Bullmuseet og Bergslia. Entreprenør er valgt og stien skal anlegges i høst. Selve stolpene i naturstien settes opp i 2026. Innhold på skiltene skal utarbeides i samarbeid med Anno museum i vinter. Det samme skal innhold på de andre skiltene på innfallsportene. En overordnet skiltplan skal legges ved utkast til besøkstrategi.

Det gjenstår noe jobbing med innhold, kart og bilder fram til behandling. Men styret vil med dette foreløpige utkastet få et godt innblikk i planen. Forvalter jobber videre med planen fram mot møtet.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Sølven verneområdestyre	34/2025	23.09.2025

Orienteringssaker

Erosjonssikring Mistra

Det ble inngått avtale med Per Hagen AS i juli om gjennomføring av tiltaket erosjonssikring steg 2 – revegetering. Tiltaket ble gjennomført i august. Verneområdeforvalter har vært i dialog med entreprenør under arbeidet og på flere befaringer underveis. Tiltaket ble bra gjennomført og det blir spennende å følge med hvordan revegeteringen holder seg etter neste vårflom.

Skoleprosjekt «Setring og utmarksbruk»

21. august ble skoleprosjektet med tema setring og utmarksbruk for mellomtrinnet arrangert på Haugsetvollen hos Gunn Randi Finstad og Gjermund Mogstad. I tillegg til Gunn Randi var Alexander Dahl fra nabosetra på Meiåvollen med på skoledagen, og begge holder seterkulturen i hevd. En fin dag med blant annet rydding av einer, spikking, kinning av smør, natursti og gjennomgang av seterbebyggelsen. Skoleprosjektene tar mye tid å arrangere for forvalter, men det er et viktig tiltak for å formidle verneverdiene i fjellet, skape økt kunnskap og forståelse.

Veidekulturfestivalen – tema beredskap

Verneområdeforvalter har deltatt i arbeidsgruppa/styringsgruppa for Veidekulturfestivalen. Sølven verneområdestyre har siden 2017 bidratt under denne festivalen, både med årlige midler til fagprogrammet, med tematurer, temakvelder og stand på Rendalstunet. Dette er en viktig arena å nå folk med kunnskap om verneområdene og fjellet. I år var det tema Beredskap og forvalter hadde hovedansvar for dialogen med de tre seterbrukerne i Rendalen og som hadde eget flott innlegg om seterkulturen. Edel Urstad hadde et godt og tankevekkende innlegg og ledet paneldebatten. Heimevernet hadde også et bra innlegg. Ungdomsstipent, Rendalsprisen og Vesleblakkenprisen (til Team Pølsa) ble også delt ut denne dagen. Forvalter hadde stand sammen med SNO, Statskog og Renselskapet. Fine samtaler rundt bålet, unger som spikket og over 30 kom innom og løste quiz, Alt i alt en strålende dag med mye besøk!

Befaring Grimsdalen 2. september

Forvalter har vært på en dagsbefaring i Grimsdalen og sett på ulike tiltak for tilrettelegging og skilting. Dette er et relevant område å sammenligne Sølven LVO med – mange like utfordringer.

Andre tiltak, planer og prosjekter 2025 - status

- Natursti/selve stien nede på Rendalstunet gjennomføres i høst (se vedlagt konkurransegrunnlag).
- Ljørbu på Gravåsen tas ned og restaureres
- Utedo på Gravåsen – sendes ut på anbud
- Beitepussing setertrø Horndalen er bestilt
- Nofence eller Monil på en ammekubesetning jobbes med.
- Refoto gamle bilder – trykkes og klargjøre utstilling
- 2 skoleprosjekt er gjennomført i 2025, samt Veidekulturfestivalen
- Skilt og innhold på skilt/natursti jobbes med i vinter. Mulig det bestilles noen allerede før jul.
- Skiltplan for avkjøring Rendalstunet er betalt av verneområdestyret og vi har bidratt i prosessen. Nå ligger planen hos kommune/fylkeskommune.
- Mulighetsstudier/prosjektering Rendalstunet, Gravåsen og Mefurua er ferdig.
- Overordnet skiltplan legges ved besøkstrategien
- Benker er kjøpt inn og plassert på Rendalstunet, Gravåsen og Sandbu